

Cuprins

Despre autor 9

Prefață..... 11

Capitolul I

Introducere în drept. Definiție și exemple de drept..... 13

Scurtă istorie a dreptului..... 14

Sisteme de drept internaționale. Sisteme de drept ale României..... 16

Ce sunt codurile; definiții și explicații. Exemple și apariția
codurilor în România..... 18

Rolul legii în societate 19

Principii fundamentale ale dreptului..... 20

Capitolul II

Despre sistemul juridic din România..... 23

Sursele dreptului în România; Constituția, legi, ordonanțe,
regulamente 24

Instituțiile juridice din România: Parlament, Guvern, Justiție 28

Procesele legislative și judiciare în România 32

Capitolul III

**Despre drepturile și obligațiile cetățenilor. Drepturile
fundamentale (dreptul la viață, libertatea de exprimare,
dreptul la un proces echitabil)..... 36**

Obligațiile fundamentale ale cetățenilor..... 40

Protecția drepturilor omului și principiile fundamentale
ale protecției drepturilor omului..... 43

Principiile fundamentale ale protecției drepturilor omului..... 44

Mecanisme de protecție a drepturilor omului..... 45

Capitolul IV

Despre dreptul civil. Persoanele fizice și persoanele juridice..... 47

Contracte și obligații..... 52

Drepturile reale (proprietate, uzufruct, servituți)..... 62

Succesiuni..... 65

Capitolul V

Despre dreptul familiei. Căsătoria și parteneriatul civil..... 70

Drepturile și obligațiile părinților și copiilor..... 76

Divorțul și partajul bunurilor..... 80

Adopția..... 91

Capitolul VI

Despre dreptul penal românesc..... 95

Infrațiuni și pedepse..... 95

Procedura penală..... 98

Drepturile suspectului..... 101

Victimele infracțiunilor..... 104

Contravenția și infracțiunea, diferențele dintre ele..... 108

Diferențele principale dintre contravenție și infracțiune..... 110

Capitolul VII

Despre dreptul comercial. Dreptul comercial românesc și internațional..... 112

Formele de organizare a afacerilor (SRL, SA, PFA)..... 116

Contractele comerciale..... 119

Insolvența..... 124

Dreptul concurenței..... 128

Capitolul VIII

Despre dreptul administrativ. caracteristici și principii ale dreptului administrativ..... 133

Actele administrative..... 137

Contenciosul administrativ: definiție și importanță.....	141
Drepturile și obligațiile cetățenilor în relația cu administrația publică	146

Capitolul IX

Despre dreptul internațional și subdiviziunile dreptului internațional.....	152
--	------------

Sursele dreptului internațional.....	154
Exemple de cazuri relevante în dreptul internațional	155
Tratatele internaționale.....	157
Dreptul internațional umanitar și drepturile omului	169

Capitolul X

Despre dreptul proprietății intelectuale. Principalele categorii ale dreptului proprietății intelectuale	172
---	------------

Dreptul de autor: prezentare generală.....	175
Mărci și brevete: prezentare generală.....	179
Protecția proprietății intelectuale.....	183

Capitolul XI

Despre legea societăților comerciale din România și aspectele-cheie ale legii.....	192
Importanța cunoașterii legii pentru întreprinzători	193

Capitolul XII

Despre accesul la serviciile de sănătate. Drepturile persoanelor asigurate și neasigurate din România.....	195
---	------------

Capitolul XIII

Despre sistemul de pensii din România. Tipuri de pensii, drepturi și obligații pentru pensionari.....	201
--	------------

Capitolul XIV

Despre sistemul educațional din România. Drepturile și obligațiile elevilor, studenților și personalului didactic	209
--	------------

Capitolul XV	
Despre cum și unde te adresezi cu o plângere instituțiilor europene sau internaționale	217
Capitolul XVI	
Despre cele mai uzuale legi ce formează cadrul legislativ al sistemului de drept din România	225
Capitolul XVII	
Aspecte practice în dreptul românesc.....	231
Cum să te adresezi unei instanțe de judecată cu o cerere în acțiune de revendicare.....	233
Cum să redactezi un contract. Exemplu	234
Cum să depui o plângere penală	235
Ghid practic pentru protecția consumatorului	242
Capitolul XVIII	
Despre mediere, o cale inteligentă pentru rezolvarea litigiilor	251
Capitolul XIX	
Resurse suplimentare	255
Glosar de termeni juridici	255
Bibliografie și alte resurse	260
Contacte utile.....	261
Încheiere	264

Despre autor

Autorul acestui ghid juridic este un specialist cu pregătire academică solidă în drept, absolvent al facultății de profil și masterand în drept civil și procedură civilă. Cu o experiență vastă și diversificată, a oferit, de-a lungul carierei, expertiză juridică și antreprenorială, atât în dezvoltarea și gestionarea societăților comerciale, cât și în consilierea investitorilor străini care au dorit să-și extindă activitatea în România.

În calitate de consilier juridic, a sprijinit multe inițiative de afaceri, oferind consultanță strategică pentru firme cu capital străin din domenii variate – de la investiții imobiliare și importuri de electronice și electrocasnice până la instalații frigorifice și prelucrarea maselor plastice. A pus bazele și a administrat multiple proiecte de succes, gestionând proceduri administrative pentru înregistrarea societăților comerciale și asistențe legale. A reprezentat și instrumentat diverse dosare în fața instanțelor de judecată, s-a opus cu succes în fața diverselor situații care prin eroare sau abuz încălcau drepturile antreprenorilor în diverse litigii.

Pe lângă activitatea juridică și antreprenorială, autorul s-a remarcat și prin publicarea unor lucrări motivaționale și de

dezvoltare personală, precum *Cum îmi dezvolt afacerea și Drumul tău către excelență*. Aceste lucrări, apărute inițial la Editura Velvet Story și ulterior revizuite și reeditate de Editura Pro Universitaria, demonstrează angajamentul său de a împărtăși din experiența dobândită și de a inspira cititorii să-și dezvolte potențialul, fie în sfera profesională, fie în cea antreprenorială.

Prin toate aceste realizări, autorul propune să fie un sprijin și îndrumător pentru cei care doresc să înțeleagă mai bine lumea afacerilor și a legislației. Competențele sale și pasiunea pentru drept sunt valorificate în acest ghid, care propune să facă informațiile juridice accesibile pentru cei interesați de protejarea drepturilor lor și de consolidarea afacerilor pe care le dezvoltă.

(Consilier juridic **Gabriela Nistor**)

Prefață

Dragă cititorule, bine ai venit în paginile acestui ghid juridic intitulat *Cunoaște-ți drepturile* – un instrument de orientare, dar și de inspirație, creat pentru a-ți deschide calea spre o mai bună înțelegere a lumii legilor și a drepturilor care ne înconjoară. Într-o societate în care informațiile juridice sunt prezentate într-un limbaj tehnic și complex, scopul meu a fost să construiesc un ghid accesibil și prietenos, pe înțelesul tuturor.

De ce e important să ne cunoaștem drepturile? Pentru că și drepturile noastre ne definesc relația cu ceilalți și ne protejează demnitatea, libertatea și integritatea. Un cetățean informat este un cetățean puternic, iar dezvoltarea legislației poate aduce claritate și încredere în toate aspectele vieții cotidiene.

În paginile ce urmează, vei găsi informații structurate în capitole, secțiuni și subsecțiuni, organizate în așa fel încât fiecare concept să fie ușor de urmărit și de reținut. Am selectat cu grijă cele mai uzuale norme – acele care ne influențează viața zi de zi, fie că este vorba de drepturile consumatorului, de legislația muncii, de obligațiile cetățeanului sau de drepturile și responsabilitățile noastre în fața autorităților. Fiecare temă este

rezumată, iar informațiile esențiale sunt scoase în evidență pentru a facilita înțelegerea rapidă și o memorare eficientă.

Acest ghid este mai mult decât o simplă lucrare de informare juridică; este un partener care te va ajuta să îți regăsești curajul și independența în fața întrebărilor de zi cu zi. Cunoașterea legii nu doar că te ajută să eviți eventuale dificultăți, ci oferă și un instrument de dialog în interacțiunile cu ceilalți. Prin acest ghid, îți propun să transformi informația juridică într-un sprijin personal, care să te îndrume, să-ți apere drepturile și să ai încredere în luarea deciziilor.

Te invit să privești această carte ca pe un prieten de încredere și un aliat în călătoria ta spre o viață mai sigură, mai echilibrată și mai bine informată. Cunoașterea drepturilor tale poate schimba felul în care privești lumea, dându-ți curajul de a-ți exercita libertatea și de a construi un viitor mai bun.

Cu respect și apreciere!

Capitolul I

INTRODUCERE ÎN DREPT. DEFINIȚIE ȘI EXEMPLE DE DREPT

„Dacă te cutremuri cu indignare față de fiecare nedreptate, atunci ești un tovarăș al meu.”

Che Guevara

Dreptul este un ansamblu de norme și reguli impuse de autoritățile statale, ce reglementează comportamentul oamenilor în societate, asigurând ordinea și justiția. Aceste norme sunt obligatorii și aplicabile prin forța de constrângere a statului. Scopul dreptului este de a stabili un cadru juridic în care să se desfășoare relațiile sociale, economice și politice, garantând drepturile și libertățile individuale.

Exemple de drept:

- ***Drept civil:*** Reglementează relațiile dintre persoanele fizice și juridice. De exemplu, încheierea unui contract de vânzare-cumpărare, a unui contract de închiriere, a unui contract de donație, a unui contract de prestări servicii etc. este reglementată de dreptul civil.

- ***Drept penal:*** Reglementează faptele care constituie infracțiuni și sancțiunile aplicabile. De exemplu, furtul sau omorul sunt infracțiuni definite și sancționate prin dreptul penal.
- ***Drept administrativ:*** Reglementează relațiile dintre cetățeni și instituțiile publice. De exemplu, obținerea unei autorizații de construcție este reglementată prin norme de drept administrativ.
- ***Drept constituțional:*** Reglementează organizarea și funcționarea statului și garantează drepturile fundamentale ale cetățenilor. Constituția este actul normativ fundamental în această ramură a dreptului.

Scurtă istorie a dreptului

Dreptul a evoluat de-a lungul mileniilor, influențat de cultură, religie și filosofie.

- ***Antichitate:***
 - *Codul lui Hammurabi (aprox. 1754 î.Hr.)* este unul dintre cele mai vechi coduri de legi scrise, provenind din Mesopotamia. Includea reguli de comportament și sancțiuni pentru diverse infracțiuni.
 - *Dreptul roman:* Romanii au dezvoltat un sistem juridic complex, cu instituții și principii care au influențat semnificativ dreptul modern. Dreptul roman a stabilit

concepte fundamentale, cum ar fi dreptul de proprietate și obligațiile contractuale.

- ***Evul Mediu:***

- Dreptul medieval a fost puternic influențat de religie, în special de creștinism, în Europa. Dreptul canonic (dreptul bisericesc) avea o influență semnificativă asupra dreptului civil și penal.
- Apar codurile feudale și dreptul cutumiar, ce reglementează relațiile dintre stăpânii feudali și vasali.

- ***Epoca Modernă:***

- Dreptul codificat: în secolele XVIII-XIX, multe state europene au început să-și codifice legile, inspirate de principiile dreptului roman. Un exemplu este Codul Civil Napoleonian (1804), care a influențat codificarea dreptului în multe alte țări.
- Revoluția industrială a adus noi provocări juridice, cum ar fi reglementările muncii și drepturile angajaților.

- ***Epoca Contemporană:***

- După Al Doilea Război Mondial, a crescut accentul pe drepturile omului și pe instituirea de tratate și convenții internaționale pentru protejarea acestor drepturi.